

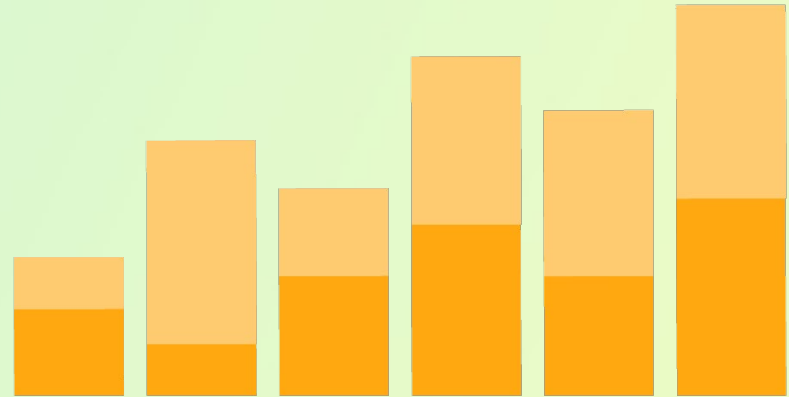
**Pk-yritysten opit
digitalisaatiosta 2020
Miten digitalisointi on auttanut
pk-yrityksiä menestymään?**

RAPORTTI, TIIVIS VERSIO

Prior Konsultointi Oy

Jouni Kivikoski ja Tatu Kauppinen

11.1.2021

- Tämän tutkimuksen tarkoituksena on seurata digitalisaation etenemistä pk-yrityksissä ja selvittää, onko digitalisointi auttanut pk-yrityksiä menestymään ja millä tavalla.
- Kysely toteutettiin 24.11.-14.12.2020. Kohderyhmänä olivat Suomen Yrittäjien jäsenyritykset.
- Tutkimukseen vastasi 561 yrittäjää, joista viidennes on yksinyrittäjiä. Muut yrittäjät edustavat pääosin 2-50 hengen yrityksiä.
- Vastaajajoukko vastaa suhteellisen hyvin Suomen Yrittäjien laajaan Pk-yritysbarometriin vastanneita yrityksiä yrityskoon ja toimialan mukaan.
- Tässä aineistossa painottuu kuitenkin kasvua hakevien ja erityisesti voimakkaasti kasvuhakuisten yritysten osuus. Kasvuhakuisten yritysten osuus on 1.4-kertainen verrattuna pk-yritysbarometrin vastaajakuntaan. Myös pirkanmaalaisten yritysten osuus on tavanomaista suurempi.
- Tutkimuksen virhemarginaali 95% luottamustasolla on 3-5 prosenttiyksikköä.
- Tutkimuksen suunnittelusta, tiedonkeruusta, analyysistä ja raportoinnista on vastannut **Prior Konsultointi Oy**.
- Tutkimuksen toimeksiantajat ovat **Elisa Oyj** ja **Suomen yrittäjät**.

Tutkimuksen aineisto ja vertailu pk-yritysbarometrin vastaajiin

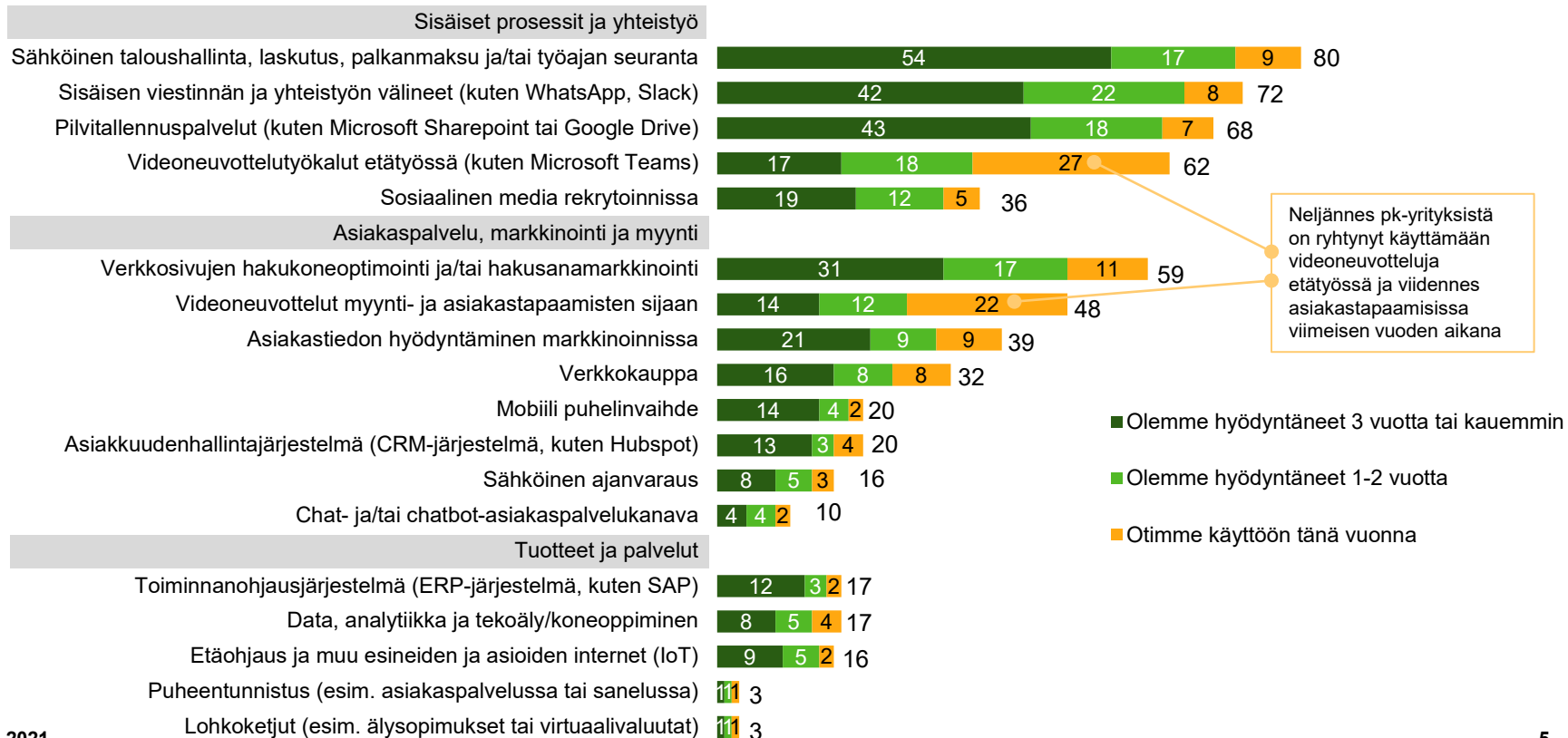
	Pk-yritysten opti digitalisaatiosta 2020		Pk-yritysbarometri 2/2020	
	n=	%	n=	%
TOIMIALA				
Teollisuus (energia, vesihuolto)	54	10	409	8
Rakentaminen	68	13	796	16
Kauppa	86	15	856	17
Palvelut	352	62	3007	59
HENKILÖSTÖMÄÄRÄ				
Alle 5 henkilöä	321	57	2990	59
5-9 henkilöä	126	23	1064	21
10-49 henkilöä	98	18	862	17
50+ henkilöä	15	2	152	3
ALUE / ALUEET, JOILLA PÄÄOSIN TOIMII				
Helsinki, pääkaupunkiseutu ja Uusimaa	180	32	1730	34
Varsinais-Suomi	60	11	487	10
Satakunta	40	7	212	4
Kanta-Häme	34	6	153	3
Päijät-Häme	30	5	180	4
Pirkanmaa	87	16	463	9
Kymenlaakso	21	4	138	3
Etelä-Karjala	23	4	105	2
Etelä-Savo	21	4	135	3
Pohjois-Savo	27	5	189	4
Pohjois-Karjala	22	4	124	2
Keski-Suomi	36	6	226	4
Etelä-Pohjanmaa	33	6	174	3
Pohjanmaa	11	2	177	4
Keski-Pohjanmaa	12	2	61	1
Pohjois-Pohjanmaa	30	5	292	6
Kainuu	12	2	56	1
Lappi	30	5	165	3
TALOUDELLINEN TAVOITE				
Voimakkaasti kasvuhakuinen	107	19	347	7
Kasvaa mahdollisuuksien mukaan / maltillinen kasvu	225	40	1722	34
Pyrkii säilyttämään asemansa / hidas kasvu	198	35	1632	32
Ei kasvutavoitetta	26	5	1153	23
Toiminta loppuu seuraavan vuoden aikana	3	1	197	4
Yhteensä	561	100	5051	100

1. Digitaalisten työkalujen ja palvelujen, kuten verkkokaupan hyödyntäminen pk-yrityksissä on kaksinkertaistunut kahden-kolmen viime vuoden aikana.
2. Valtaosa pk-yrityksistä hyödyntää nykyisin sähköistä taloushallintaa sekä sisäisen yhteistyön välineitä. Verkkokauppa on joka kolmannella pk-yrityksellä. Korona-ajan digi-investoinnit kohdistuivat ennen kaikkea videoneuvotteluihin.
3. Moni hakee digitalisoinnilla ketteryttä sopeutua äkillisiin muutoksiin. Poikkeusaikana ovatkin eniten hyötyneet ne yritykset, joiden liiketoiminnasta merkittävä osa oli digitalisoitu jo ennen pandemiaa.
4. Korona-aikana menestyneistä yrityksistä kaksi kolmasosaa arvioi, että digitalisoinnilla on ollut merkittävä rooli heidän liiketoimintansa kehityksessä.
5. Myös vähäisillä digi-investoinneilla voi pärjätä, varsinkin jos on pieni, asemansa vakiinnuttanut yritys.
6. Digikehittäminen jatkuu varmasti korona-ajan jälkeenkin. Lähes kaikki (83%) liiketoimintaansa digitalisoineista pk-yrityksistä aikovat jatkaa palvelujensa ja toimintojensa digitalisointia.
7. Pk-yrityksistä 40 prosenttia arvioi, että heidän liiketoiminnastaan on yli viidennes digitalisoitu vuoden 2021 loppuun mennessä.

**Miten pk-yritykset ovat
käytännössä digitalisoineet
liiketoimintaansa?**

Reilusti yli puolet pk-yrityksistä on digitalisoinut sisäisiä prosessejaan ja hyödyntää digitaalisia yhteistyövälineitä, kuten videoneuvotteluja

Hyödyntääkö yrityksesi digitaalisuutta seuraavissa asioissa? (% , n=550)

Videoneuvottelujen hyödyntäminen on 3,5-kertaistunut ja esimerkiksi verkkokaupan hyödyntäminen on kaksinkertaistunut kahden-kolmen viime vuoden aikana

Kuinka suuri osa pk-yrityksistä on ryhtynyt hyödyntämään digitaalisuutta seuraavissa asioissa kahden-kolmen viime vuoden aikana? (% , n=550)

Digitaalisten työkalujen ja palvelujen hyödyntäminen pk-yrityksissä on keskimäärin kaksinkertaistunut kahden-kolmen viime vuoden aikana.

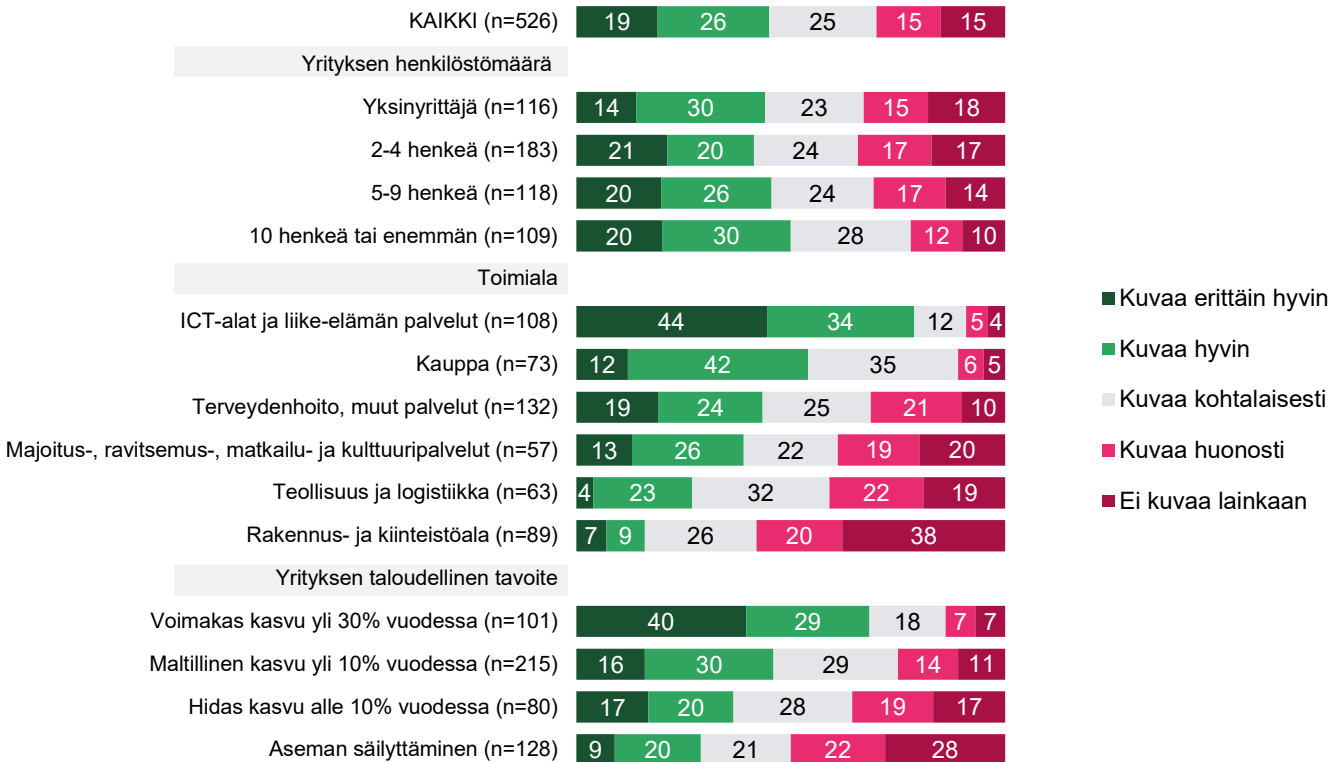
Vertailu Elisän ja SY:n pk-yritystutkimukseen 2017

Järjestelmällisesti hyödynt. %	2017	2020
Sähköinen taloushallinta*	53	80
Pilvitallennuspalvelu	49	68
Videoneuvottelut	20	62
Hakukoneoptimointi ja/tai hakusanamarkkinointi	37	59
Verkkokauppa	16	32
Sähköinen ajanvaraus	12	16

*2018 tutkimus

Joka toinen pk-yritys hakee digitalisoinnilla ketteryyttä Varsinkin kasvuyrityksissä ajatellaan, että digitaalisuutta hyödyntämällä yritys voi joustavasti sopeutua äkillisiin muutoksiin

Hyödyntämällä digitaalisuutta esimerkiksi palveluissa, verkkokaupassa tai etätöissä yrityksemme voi joustavasti sopeutua koronapandemian kaltaisiin äkillisiin muutoksiin (%)

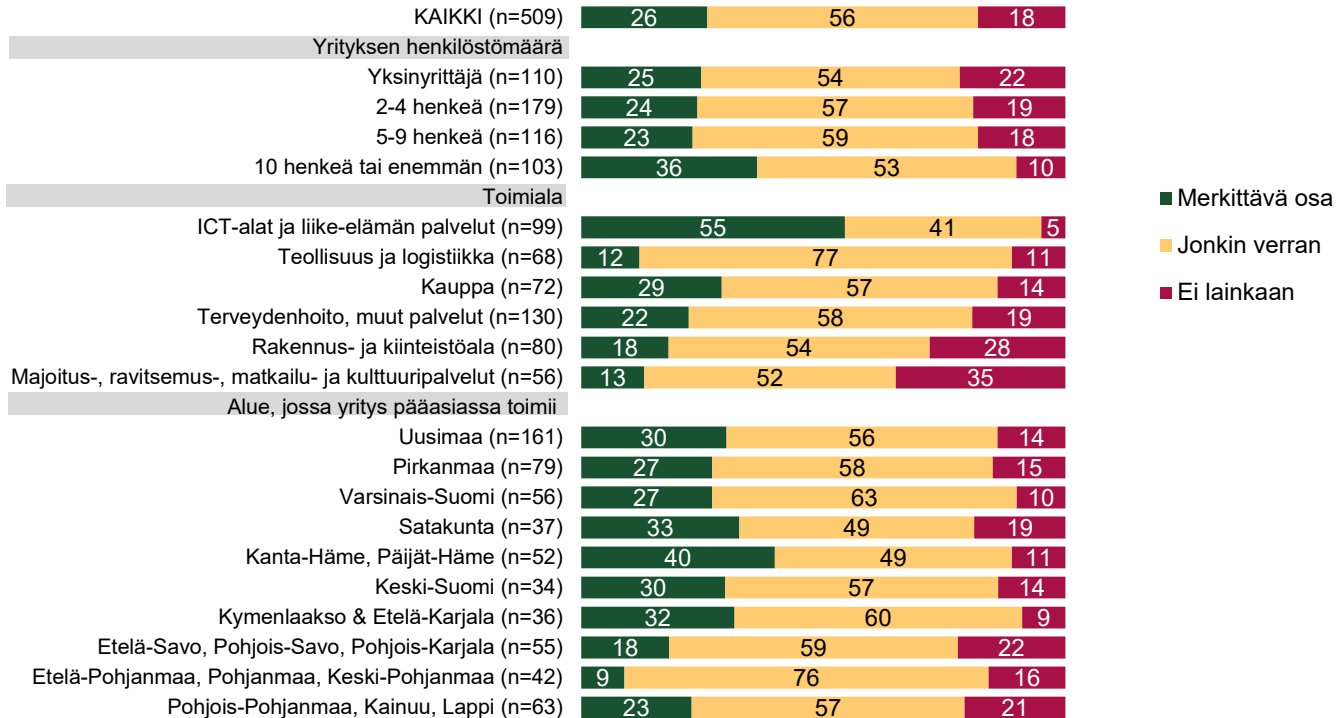

Miten korona-aika on vaikuttanut pk-yritysten digitalisointiin?

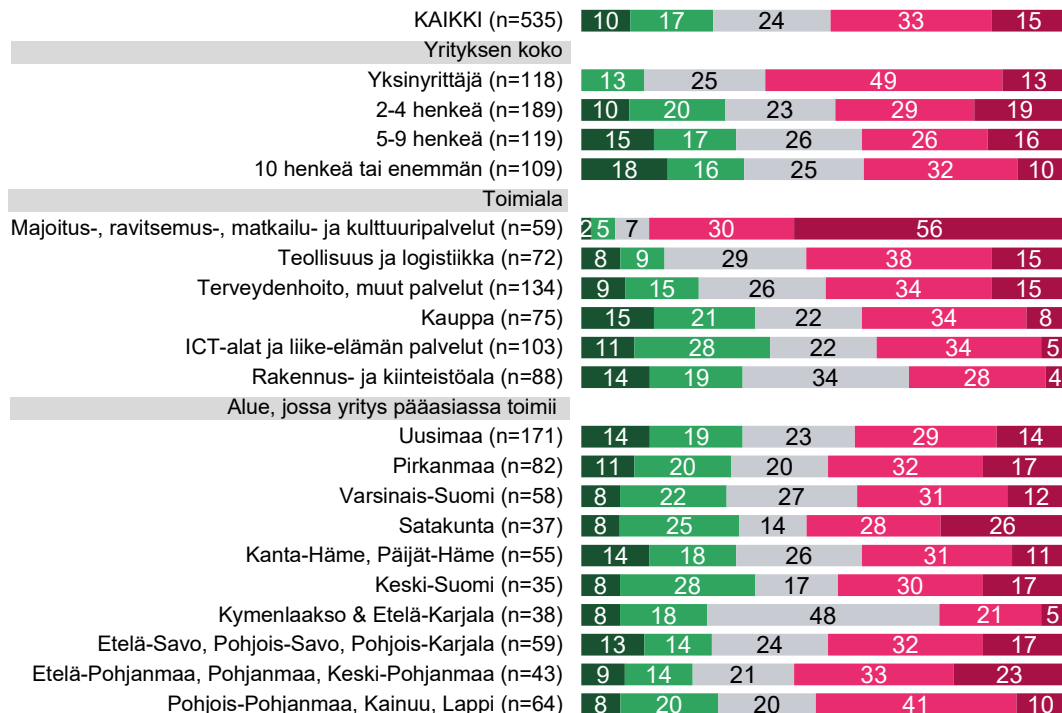
**Joka neljäs pk-yritys oli digitalisoinut merkittävän osan toiminnoistaan jo ennen vuotta 2020
Viidennestä pk-yrityksistä ei oltu digitalisoitu lainkaan ennen korona-aikaa,
heikoin tilanne oli majoitus-, ravitsemus-, matkailu- ja kulttuuripalvelualan yrityksissä**

Kuinka suuri osa yrityksesi liiketoiminnasta oli digitalisoitu ennen koronapandemiaa? (%)

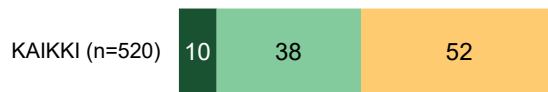
Joka toisen pk-yrityksen liiketoiminta heikentyi koronapandemian aikana ja rajuin pudotus oli majoitus-, ravitsemus-, matkailu- ja kulttuuripalvelualan yrityksissä

Miten arvioisit yrityksesi liiketoiminnan kehittyneen koronapandemian aikana? (%)

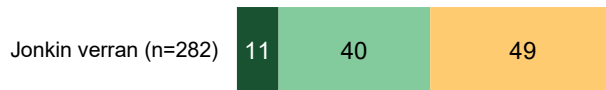

- Liiketoimintamme on kasvanut ja henkilöstöä on palkattu lisää
- Liiketoimintamme on vahvistunut jonkin verran
- Ei suurta vaikutusta
- Liiketoimintamme on heikentynyt jonkin verran
- Toimintoja on jouduttu ajamaan alas ja/tai vähintään lomauttamaan henkilöstöä

Kuinka paljon koronapandemian aika on nopeuttanut yrityksesi liiketoiminnan digitalisointia? (%)

Kuinka suuri osa yrityksesi liiketoiminnasta oli digitalisoitu ennen koronapandemiaa?

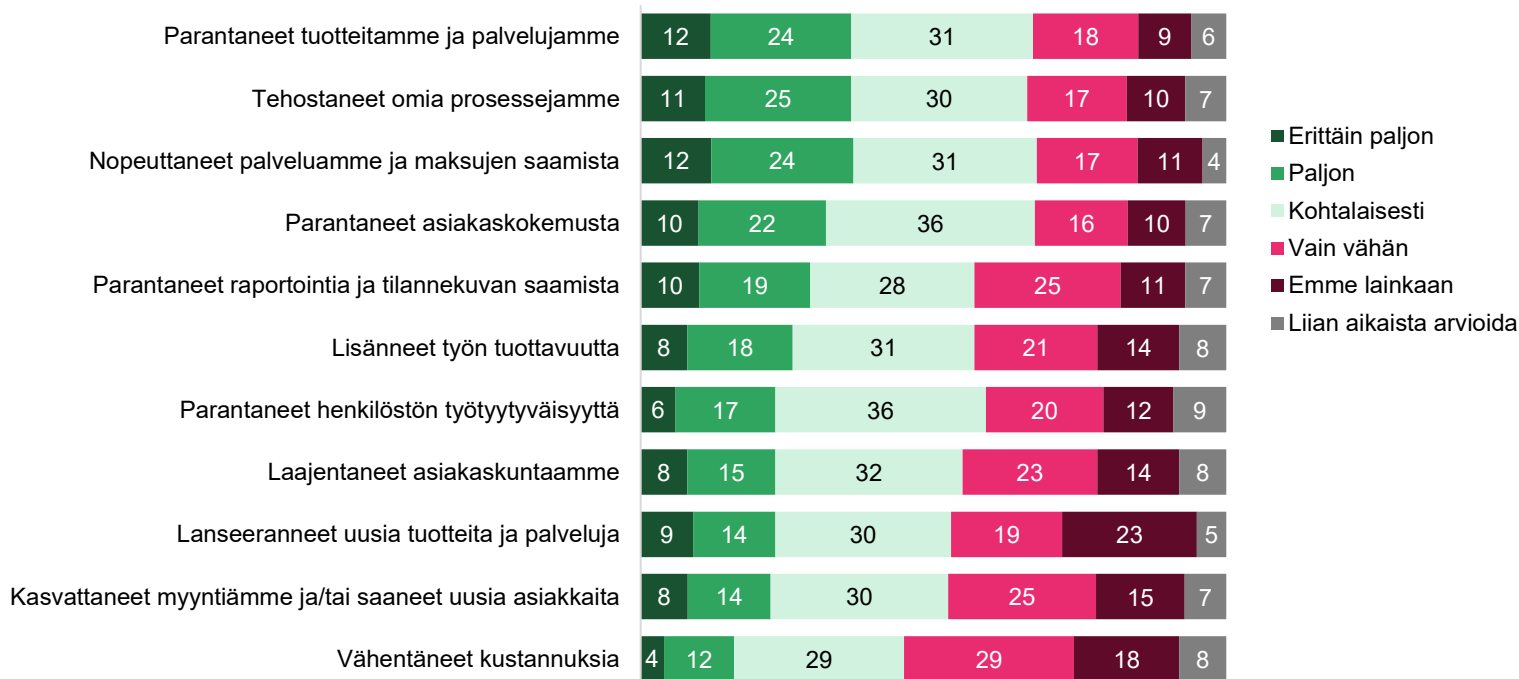

■ Merkittävästi ■ Jonkin verran ■ Ei lainkaan

Liiketoiminnan digitalisoinnista saadut tulokset ja kokemukset

Joka kolmas pk-yritys on onnistunut parantamaan palvelujaan ja asiakaskokemusta sekä tehostamaan prosessejaan, mutta vain harva yritys on onnistunut vähentämään merkittävästi kustannuksia digitaalisuutta hyödyntämällä

Miten paljon olette tähän mennessä onnistuneet kehittämään toimintaanne digi-investoinneilla? Hyödyntämällä digitaalisuutta olemme... (% , vastaajina ne yritykset, joita asia koskee, n=432-475)

Menestys digi-investoinneissa on tullut ennen kaikkea osaavan henkilöstön ja digikumppanin sekä ketterien kokeilujen ja kokeiluista oppimisen ansiosta

Mikä on mahdollistanut menestyksenne digi-investoinneissa? (valitse 1-3 tärkeintä)
(%, vastaajina yritykset, joissa on saavutettu myönteisiä tuloksia, n=433)

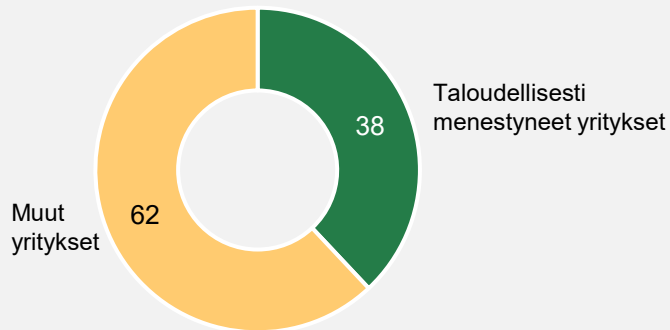

**Millaisia ovat digitaalisuutta
hyödyntävät, menestyneet pk-
yritykset?**

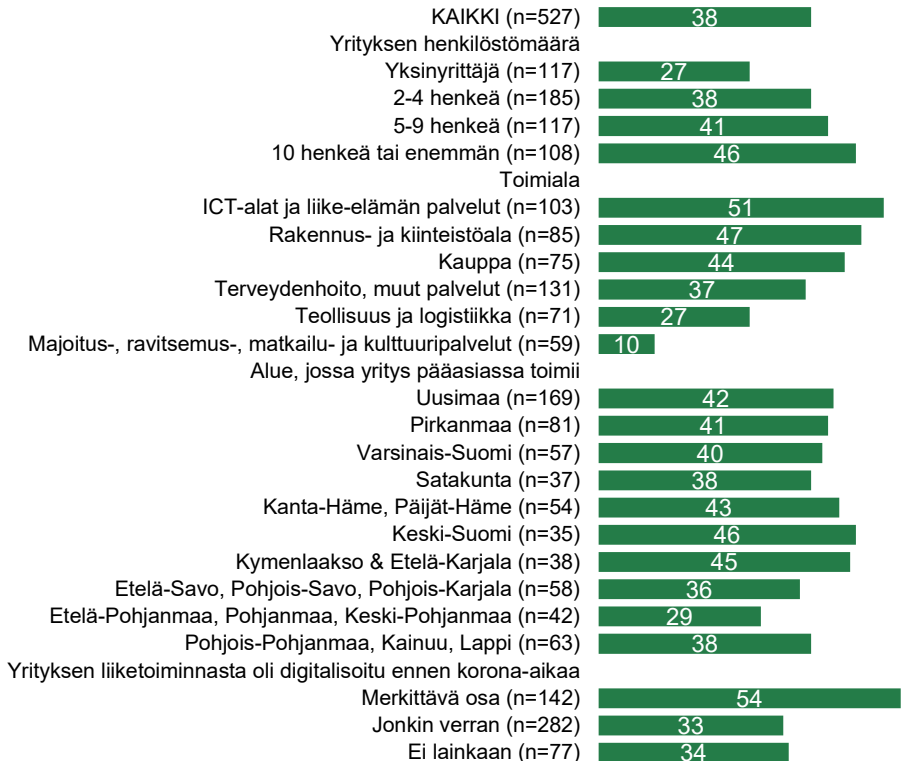
Reilu kolmasosa pk-yrityksistä on menestynyt hyvin koronapandemian aikana Korona-aikana taloudellisesti menestyneitä yrityksiä on etenkin ICT-aloilla ja liike- elämän palveluissa, rakennus- ja kiinteistöalalla sekä kaupan alalla

Korona-aikana taloudellisesti menestyneet yritykset on määritelty seuraavasti:

- 1) Yritykset, joiden liiketoiminta on kasvanut koronapandemian aikana.
TAI
- 2) Kestomenestyjät eli yritykset, joiden nettotulosprosentti viime tilikaudelta oli yli 10% positiivinen tai nettotulosprosentti oli 6-10% ja se vastaa vähintään alan keskiarvoa JA joiden liiketoiminta on vähintään pysynyt ennallaan koronapandemian aikana.

Korona-aikana taloudellisesti menestyneiden yritysten osuus (%)

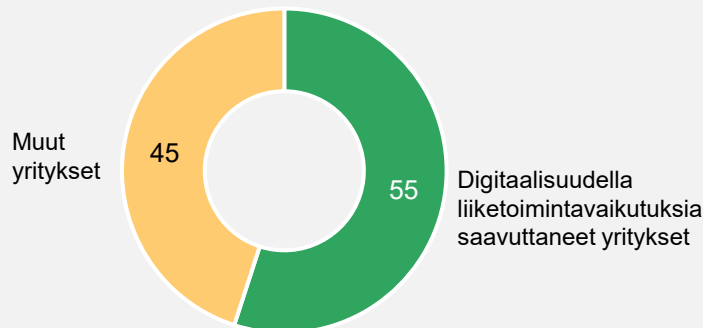

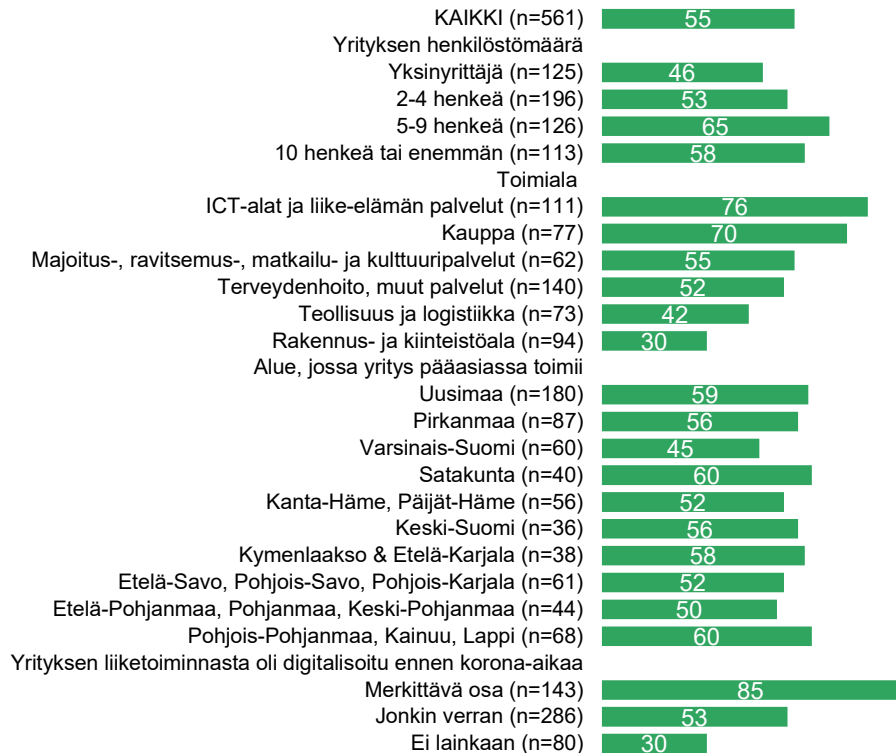
Joka toisella pk-yrityksellä on hyviä kokemuksia digitalisoinnin vaikutuksesta liiketoimintaan

Digitaalisuudella liiketoimintavaikutuksia saavuttaneet yritykset on määritelty seuraavasti:

- 1) Yritykset, joiden liiketoiminnalle on digitalisoinnilla ollut myönteinen vaikutus
TAI
- 2) Yritykset, jotka ovat onnistuneet koronapandemian aikana kasvattamaan tai kehittämään liiketoimintaansa uusien teknologioiden avulla

Digitaalisuudella liiketoimintavaikutuksia saavuttaneiden yritysten osuus (%)

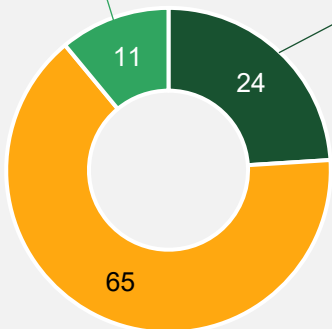

Kaksi kolmesta korona-aikana menestyneestä yrityksestä arvioi, että digitalisoinnilla on ollut merkittävä rooli heidän liiketoimintansa kehityksessä Kolmannes korona-ajan menestyjistä ei perusta digitalisointiin

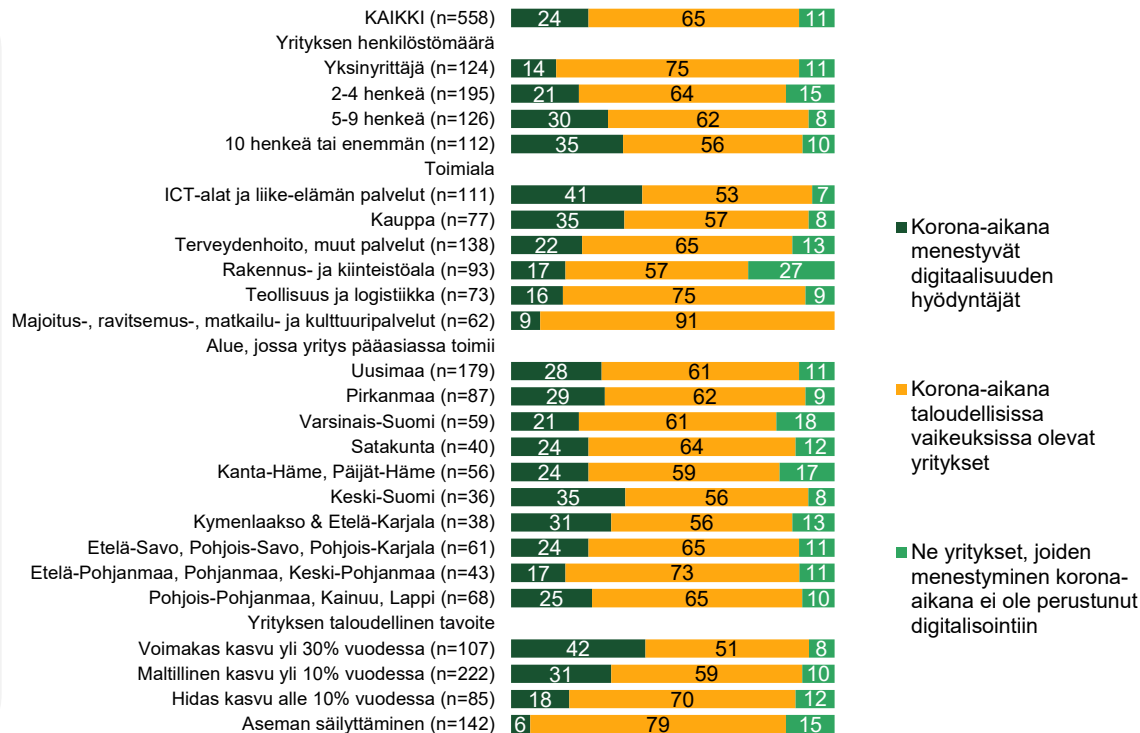
Yritykset korona-ajan menestyksen ja digitalisoinnin liiketoimintavaikutusten mukaan:

Ne yritykset, joiden menestyminen korona-aikana ei ole perustunut digitalisointiin

Korona-aikana taloudellisesti menestyneet, digitaalisuudella liiketoimintavaikutuksia saavuttaneet yritykset

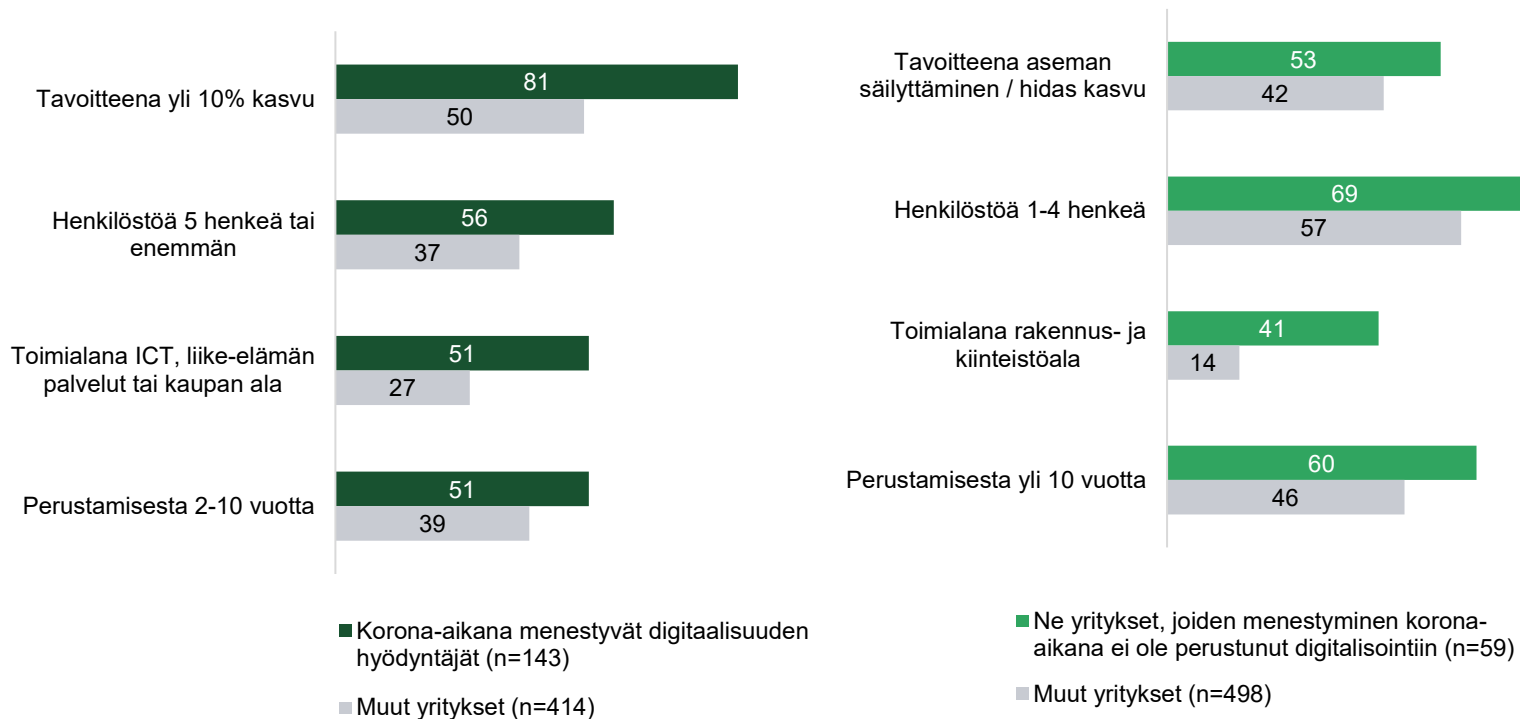

Korona-aikana taloudellisissa vaikeuksissa olevat yritykset

Digitaalisuudesta hyötyvät korona-ajan menestyjäyritykset ovat poikkeuksellisen kasvuhakuisia, tyypillisesti suhteellisen nuoria työnantajayrityksiä, joista moni toimii ICT-alalla, liike-elämän palveluissa tai kaupan alalla

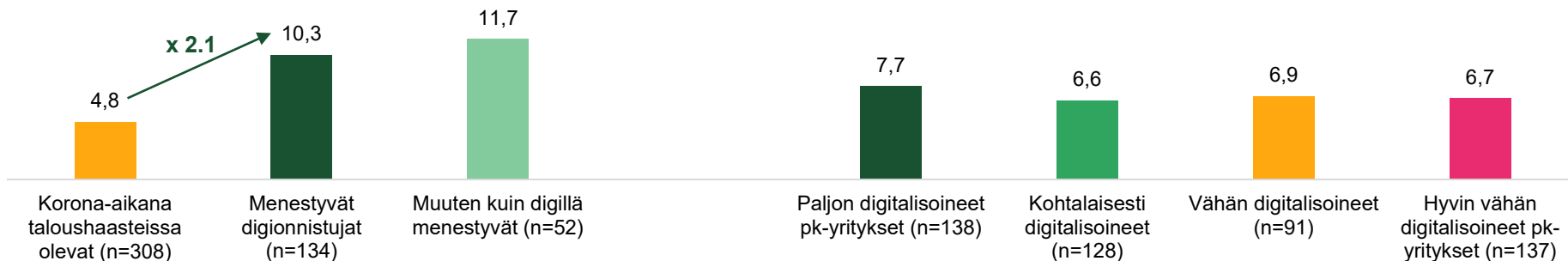
Poimintoja digitaalisuudesta hyötyvien korona-ajan menestyjäyritysten ja muiden korona-ajan menestyjäyritysten taustoista (%)

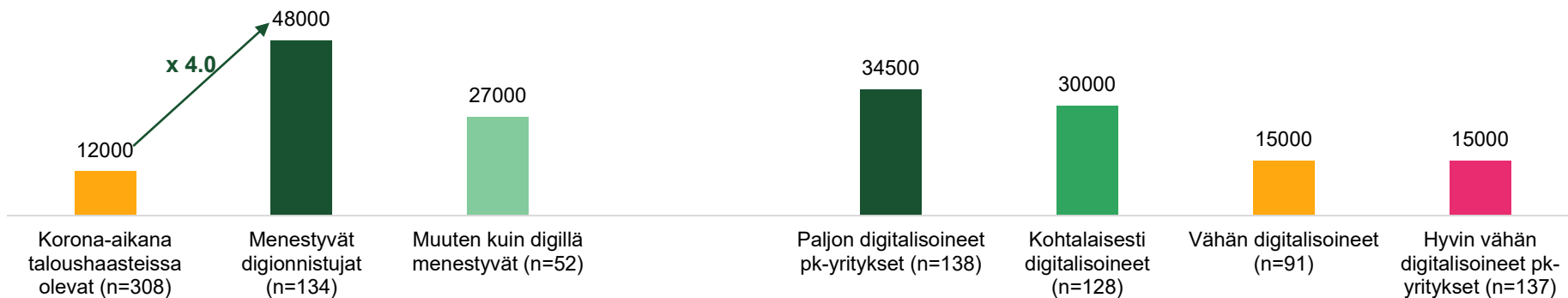
Ne menestyjäyritykset, jotka eivät perusta digitalisointiin, ovat usein asemansa vakiinnuttaneita, pitkään toimineita alle 5 hengen yrityksiä ja 41 % toimii rakennus- ja kiinteistöalalla.

Digitaalisuudesta hyötyvät korona-ajan menestyjäyritykset tekivät vuonna 2019 selvästi parempaa tulosta kuin korona-aikana vaikeuksissa olevat yritykset

Yritysten keskimääräinen nettotulosprosentti viime tilikaudella prosentteina liikevaihdosta (nettotulosprosenttiluokan perusteella tehty arvio)

Yritysten keskimääräinen nettotulos euroina (nettotulosprosenttiluokan ja liikevaihtoluokan perusteella tehty arvio, mediaani)

Digi-investoinnit ovat tuottaneet menestyville digitaalisuuden hyödyntäjille kaksin- kolminkertaisesti tuloksia myynissä ja tuottavuudessa muihin yrityksiin verrattuna

prior

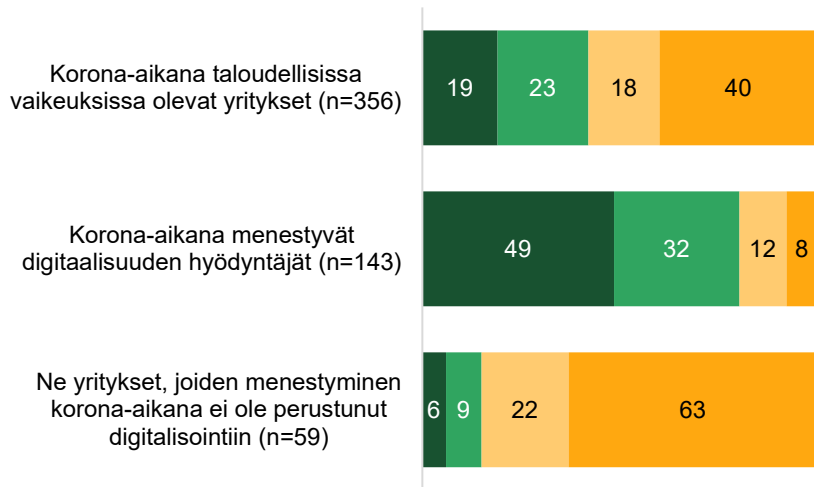
Asiat, joita yritys on onnistunut kehittämään digi-investoinneilla paljon tai erittäin paljon (%)

	Korona-aikana menestyvät digitaalisuuden hyödyntäjät (n=136)		Korona-aikana taloudellisissa vaikeuksissa olevat yritykset (n=262)	Ne yritykset, joiden menestyminen korona-aikana ei ole perustunut digitalisointiin (n=33)
Parantaneet tuotteitamme ja palvelujamme	56	x 1.8	31	14
Parantaneet asiakaskokemusta	53	x 2.0	27	17
Nopeuttaneet palveluamme ja maksujen saamista	52	x 1.4	36	17
Kasvattaneet myyntiämme ja/tai saaneet uusia asiakkaita	47	x 3.1	15	11
Laajentaneet asiakaskuntaamme	41	x 2.1	20	8
Lanseeranneet uusia tuotteita ja palveluja	34	x 1.6	21	3
Tehostaneet omia prosessejamme	59	x 2.0	30	26
Lisänneet työn tuottavuutta	50	x 2.4	21	6
Parantaneet raportointia ja tilannekuvan saamista	44	x 1.6	27	22
Parantaneet henkilöstön työtyytyväisyyttä	41	x 2.4	17	3
Vähentäneet kustannuksia	30	x 2.1	14	3

Mitä digimenestyjät ovat tehneet eri tavalla kuin muut yritykset?

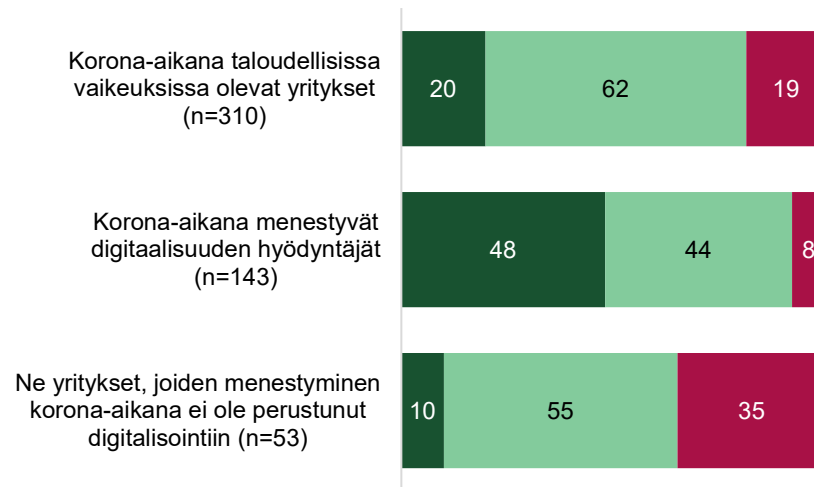
Ennen kaikkea digimenestyjät ovat digitalisoineet ahkerasti toimintojaan ja tehneet sen jo ennen koronapandemiaa

Digitalisoinnin määrä yrityksessä, neljä pääluokkaa (%)

- Paljon digitalisoineet pk-yritykset
- Kohtalaisesti digitalisoineet
- Vähän digitalisoineet
- Hyvin vähän digitalisoineet pk-yritykset

Kuinka suuri osa yrityksen liiketoiminnasta oli digitalisoitu ennen koronapandemiaa? (%)

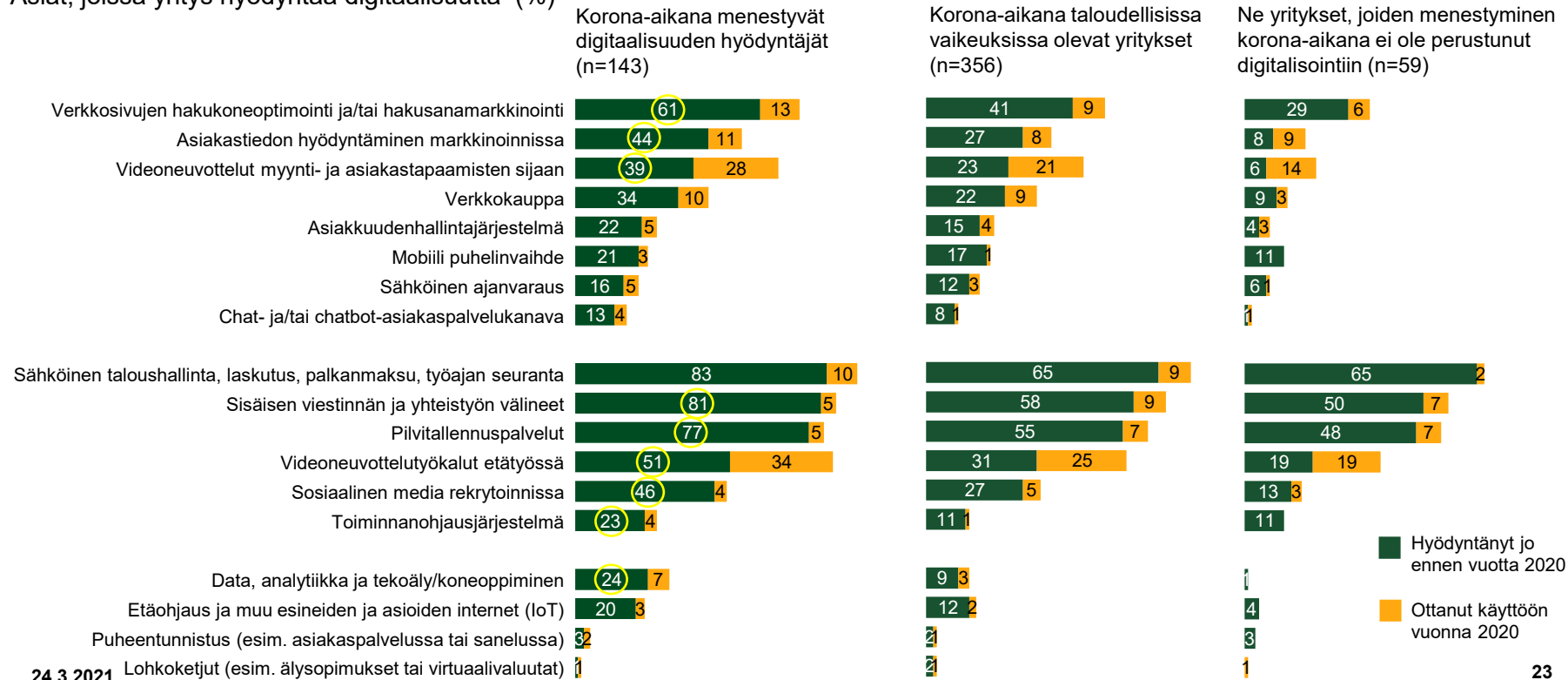

- Merkittävä osa
- Jonkin verran
- Ei lainkaan

Koronan aikana on tehty samoja digi-investointeja niin menestyvissä kuin vaikeuksissa olevissa yrityksissä

Menestyvät digitaalisuuden hyödyntäjät eroavat muista yrityksistä kuitenkin siinä, että heillä oli käytössään selvästi laajempi digivalikoima jo ennen koronaa

Asiat, joissa yritys hyödyntää digitaalisuutta (%)

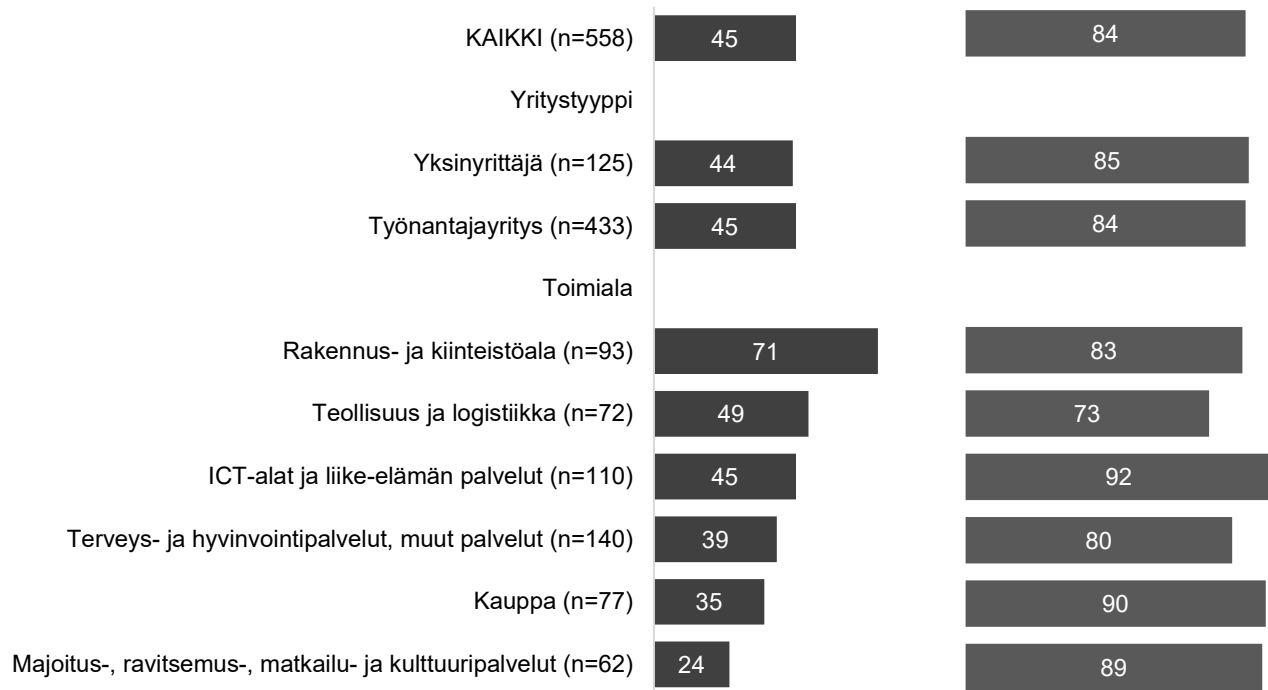
Kiinnostus 5G-puhelimia ja 5G- verkkoa kohtaan

**Lähes kaikki yrittäjät tarvitsevat työssään luotettavan mobiiliyhteyden
Puolet pk-yrittäjistä liikkuu tai matkustaa paljon työssään ja valtaosa hoitaa osan
töistään tietokoneella tai tabletilla kiinteän työpisteen ulkopuolella**

Liikkuu tai matkustaa
paljon työssään (%)

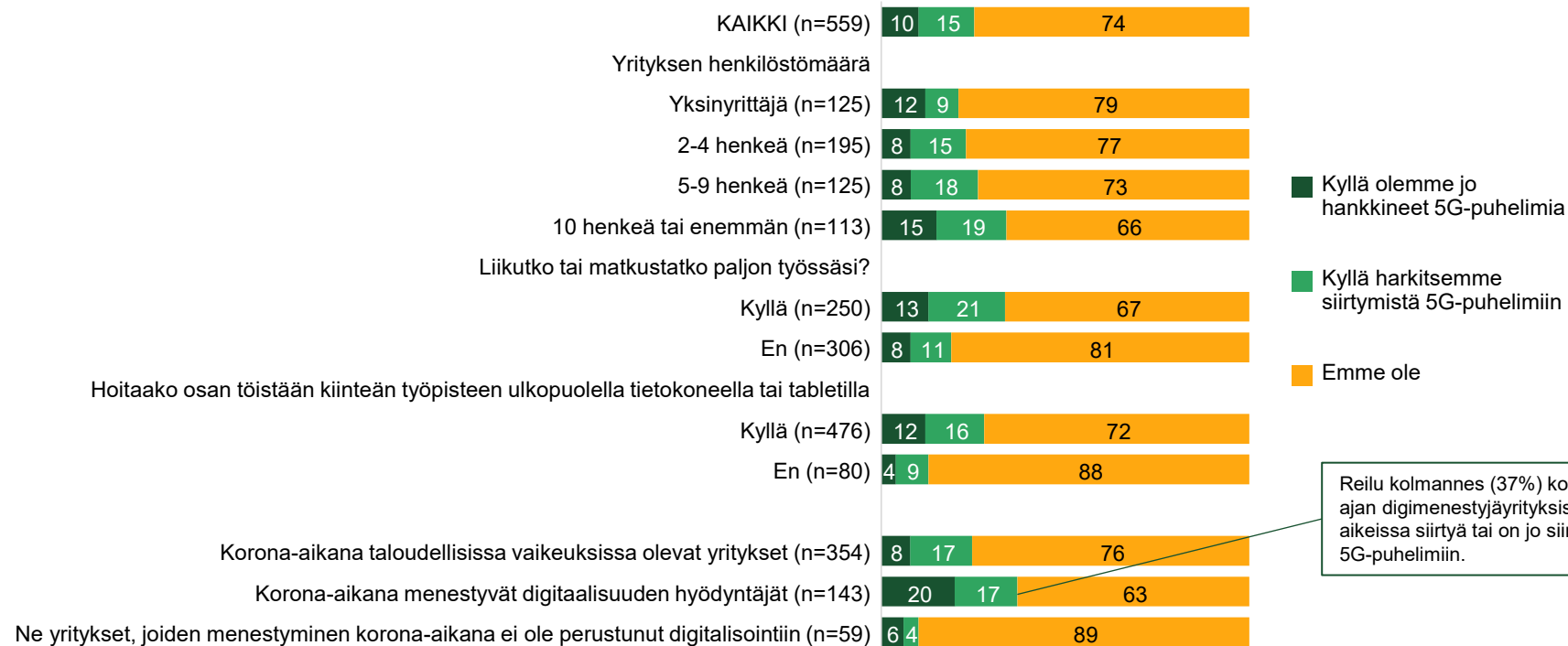
Hoitaa osan töistään kiinteän työpisteen ulkopuolella
esimerkiksi tietokoneella tai tabletilla (%)

Neljännes pk-yrityksistä on aikeissa siirtyä tai on jo siirtynyt 5G-puhelimiin

Kiinnostus 5G-puhelimia kohtaan on suurin yli 4 hengen pk-yrityksissä sekä yrityksissä, joissa yrittäjä tekee liikkuvaa työtä

Oletteko harkinneet 5G-puhelimien ottamista mukaan yrityksen valikoimaan, josta henkilöstö valitsee työsuhdepuhelimet? (%)

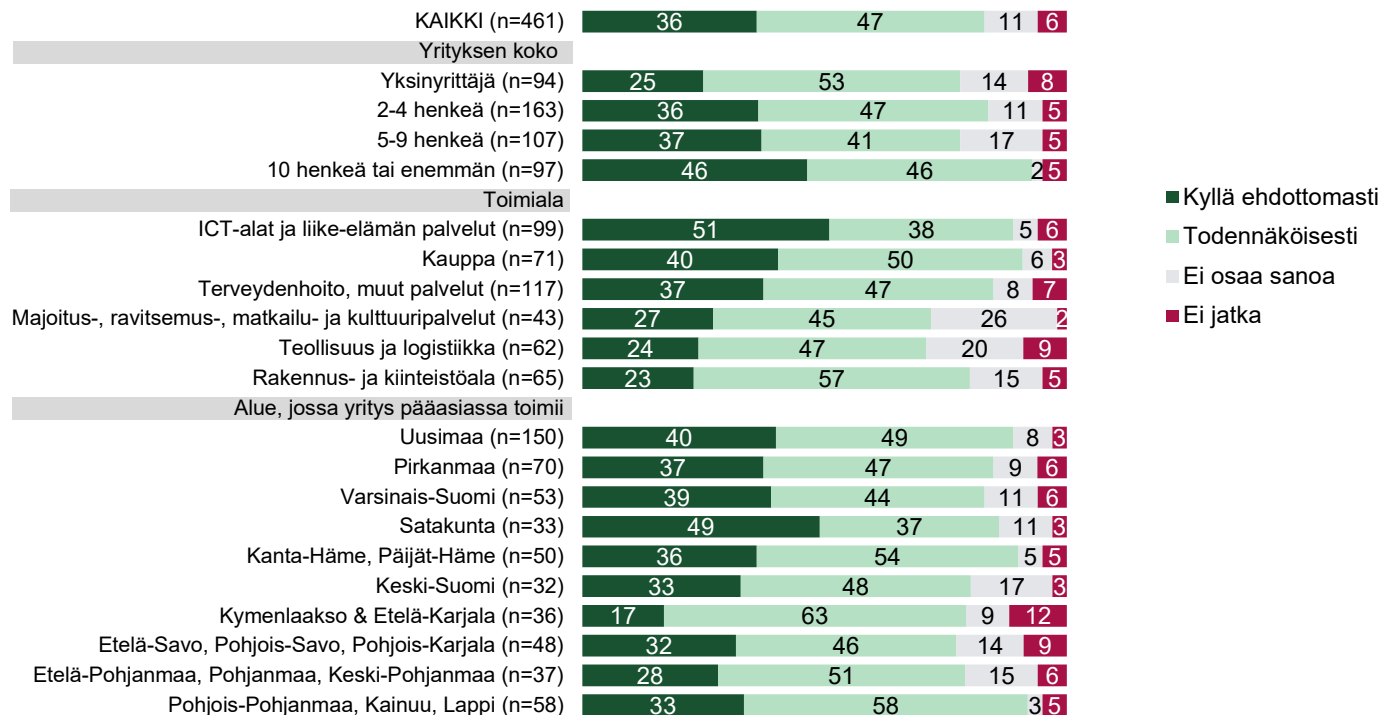
Reilu kolmannes (37%) korona-ajan digimenestyjäyrityksistä on aikeissa siirtyä tai on jo siirtynyt 5G-puhelimiin.

Jääkö korona-ajan vaikutus pysyväksi?

Lähes kaikki (83%) liiketoimintaansa digitalisoineista pk-yrityksistä aikovat jatkaa palvelujensa ja toimintojensa digitalisointia

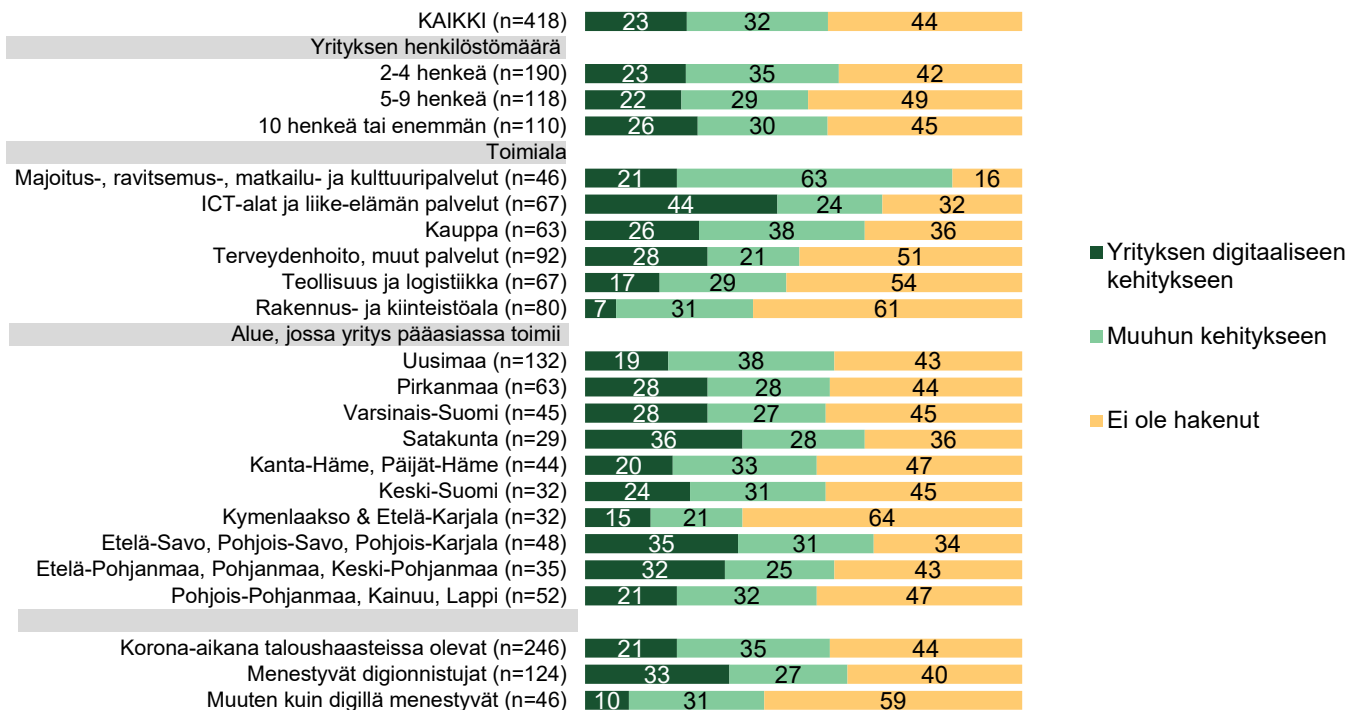
Aikooko yrityksesi jatkaa liiketoiminnan digitalisointia koronapandemian jälkeen?

(%, vastaajina yritykset, jotka digitalisoineet liiketoimintaa ennen koronaa tai korona-aika on nopeuttanut digitalisointia)

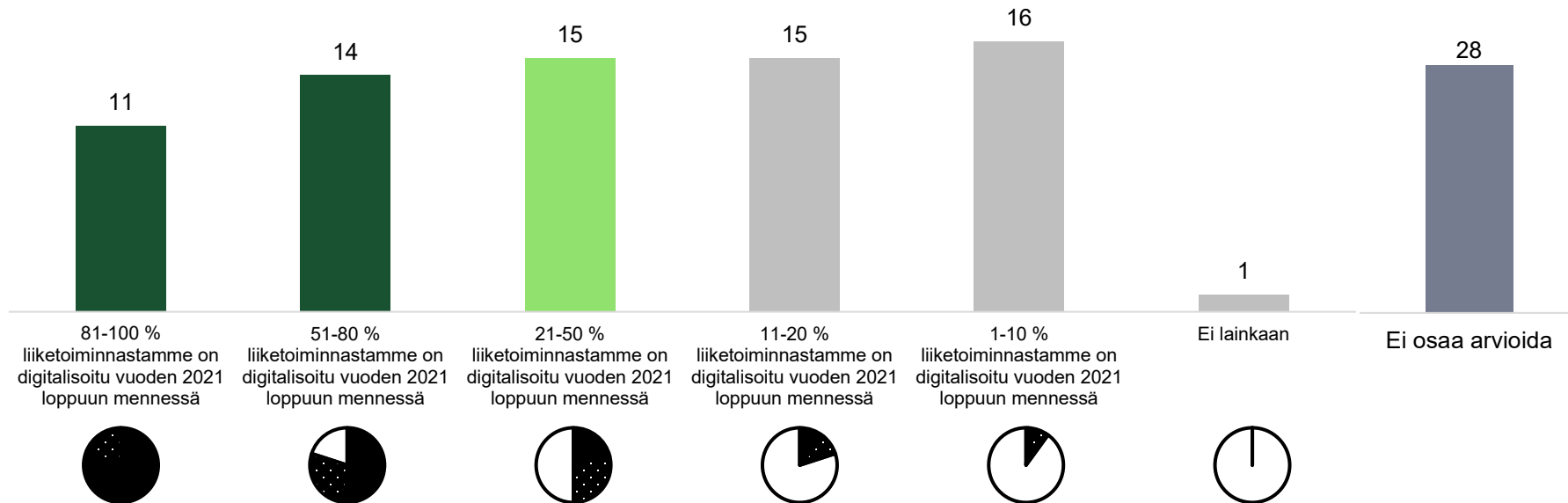
Noin neljännes palvelualojen pk-yrityksistä on hakenut kehittämistukea digihankkeeseen

Onko yrityksesi hakenut kehittämistukea Ely-keskuksen tai Business Finlandin kautta?
Millaiseen kehityshankkeeseen rahoitushakemuksenne liittyi? (% ei yksinyrittäjät)

Pk-yrityksistä 40 prosenttia arvioi, että heidän liiketoiminnastaan on yli viidennes digitalisoitu vuoden 2021 loppuun mennessä

Arvioi yrityksesi kehitystä vuoden 2021 loppuun mennessä: Kuinka suuri osa yrityksesi liiketoiminnan prosesseista, tuotteista ja palveluista tukeutuu vahvasti digitaalisiin laitteisiin, ohjelmistoihin ja dataan? (% , n=561)

Keskeiset tulokset

Digitaalisuuden hyödyntäminen on edistynyt nopeasti pk-yritysten keskuudessa, korona-aika herätti osan digiä karttaneista yrityksistä

- Digitaalisten työkalujen ja palvelujen, kuten verkkokaupan hyödyntäminen pk-yrityksissä on kaksinkertaistunut kahden-kolmen viime vuoden aikana.
- Noin kaksi viidesosaa pk-yrityksistä haluaa olla edelläkävijöitä digitalisoinnissa. Digipanostukset ovat suurimmat ICT-aloilla ja liike-elämän palveluissa sekä voimakkaan kasvuhakuisissa yrityksissä.
- Viidennestä pk-yrityksistä ei oltu digitalisoitu juuri lainkaan ennen korona-aikaa, heikoin tilanne oli majoitus-, ravitsemus-, matkailu- ja kulttuuripalvelualan yrityksissä. Joka kolmas näistä digiä karttaneista yrityksistä ryhtyi digitalisointiin pandemia-aikana.

Korona-ajan digi-investoinnit kohdistuivat ennen kaikkea videoneuvotteluihin

- Valtaosa (80%) pk-yrityksistä hyödyntää nykyisin sähköistä taloushallintaa sekä sisäisen yhteistyön välineitä (72%). Pilvitalennuspalvelut ovat käytössä kahdella kolmasosalla, samoin videoneuvottelut.
- Verkkokauppa on joka kolmannella pk-yrityksellä.
- Koronavuoden aikana neljännes pk-yrityksistä ryhtyi käyttämään videoneuvotteluja etätyössä ja viidennes asiakastapaamisissa.

Digitalisointi on hyödyttänyt joka toista pk-yritystä

- Joka toinen pk-yritys arvioi, että digitalisoinnilla on ollut myönteinen vaikutus heidän liiketoiminnalleen.
- Joka kolmas pk-yritys on digitalisoinnin avulla onnistunut parantamaan paljon palvelujaan ja asiakaskokemusta sekä tehostamaan prosessejaan.

Moni hakee digitalisoinnilla ketteryttä

- Varsinkin kasvuyrityksissä ajatellaan, että digitaalisuutta hyödyntämällä yritys voi joustavasti sopeutua äkillisiin muutoksiin.
- Uusien teknologioiden tuoma hyöty poikkeusaikana onkin ollut kaikkein suurinta niissä yrityksissä, joiden liiketoiminnasta merkittävä osa oli digitalisoitu jo ennen koronapandemiaa.

Korona-ajan menestyjistä kaksi kolmesta korostaa digitalisoinnin arvoa

- Korona-aikana menestyneistä yrityksistä kaksi kolmasosaa arvioi, että digitalisoinnilla on ollut merkittävä rooli heidän liiketoimintansa kehityksessä.
- Digi-investoinnit ovat tuottaneet menestyville digitaalisuuden hyödyntäjille kaksin- kolminkertaisesti tuloksia myynissä ja tuottavuudessa muihin yrityksiin verrattuna.

- Digimenestyjät hyödyntävät muun muassa dataa ja analytiikkaa selvästi useammin kuin muut.
- Reilu kolmannes (37%) digimenestyjäyrityksistä on aikeissa siirtyä tai on jo siirtynyt 5G-puhelimiin.

Myös vähäisillä digi-investoinneilla voi pärjätä, varsinkin jos on pieni, asemansa vakiinnuttanut yritys

- Viidennes yrityksistä on sitä mieltä, että digitalisoinnilla ei ole ollut vaikutusta liiketoimintaan. Monissa tapauksissa selityksenä on se, että digitalisointia on tehty vain vähän.
- Osa (11%) pk-yrityksistä menestyy korona-aikana ilman, että niiden menestys perustuu digitalisointiin. Monet näistä yrityksistä ovat asemansa vakiinnuttaneita, pitkään toimineita alle 5 hengen yrityksiä ja 41 % niistä toimii rakennus- ja kiinteistöalalla.

Digikehittäminen jatkuu korona-ajan jälkeenkin

- Noin neljännes palvelualojen pk-yrityksistä on hakenut kehittämistukea digihankkeeseen ja lähes kaikki (83%) liiketoimintaansa digitalisoineista pk-yrityksistä aikovat jatkaa palvelujensa ja toimintojensa digitalisointia.
- Joka kolmas yritys kaupan alalla sekä majoitus-, ravitsemus-, matkailu- ja kulttuuripalveluissa kehittää uusia digitaalisuuteen perustuvia liiketoimintamalleja.
- Pk-yrityksistä 40 prosenttia arvioi, että heidän liiketoiminnastaan on yli viidennes digitalisoitu vuoden 2021 loppuun mennessä.

prior

PRIOR KONSULTOINTI OY

Annankatu 16 B, 00120 Helsinki
www.prior.fi